

2

1

Αυξήθηκε οι κοινωνικές αμοιβές (Έρωτ.)
— Εθνική Εχέδιο δράσης για
των κοινωνικών Έταφον — Να αναφερθεί
μαχου στη Κοινωνική φρεσινά
Τα αμα έχουν ωρασεί αωο Χαρδούβειν

Γ. ΖΑΝΙΑΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Το 1993 το ΠΑΣΟΚ ανέλαβε την διακυβέρνηση της χώρας μετά από μια κοινωνικά ανάλγητη τριετία της Νέας Δημοκρατίας. Η περίοδος αυτή χαρακτηρίστηκε από:

- Την ψήφιση ενός ασφαλιστικού νόμου ο οποίος αν ήταν σε ισχύ σήμερα θα περιόριζε την κατώτατη σύνταξη του ΙΚΑ σε λιγότερο από 150€ το μήνα.
- Μείωση των πραγματικών (μετά την αφαίρεση του πληθωρισμού) αμοιβών ανά εργαζόμενο κατά 7,5% σωρευτικά την τριετία 1991-1993 (στην ΕΕ αύξηση κατά 4,5%).
- Μείωση των πραγματικών συντάξεων ανά συνταξιούχο κατά 11% σωρευτικά την τριετία 1991-1993.
- Επίπεδο μέσου ακαθάριστου μισθού το 1993 ίσο με το 68% του μέσου όρου της ΕΕ (σε μονάδες ισοδύναμης αγοραστικής δύναμης).
- Δαπάνες κοινωνικής προστασίας το 1993 ίσες με το 22,1% του ΑΕΠ (στην ΕΕ 28,8% ου ΑΕΠ).

Με την ανάληψη της διακυβέρνησης της χώρας από το ΠΑΣΟΚ ξεκίνησε μια διαδικασία σταδιακής βελτίωσης αυτών των δεδομένων. Η διαδικασία αυτή επιταχύνθηκε μετά το 1996, όταν επιτεύχθηκαν πιο γρήγοροι ρυθμοί ανάπτυξης οι οποίοι επέτρεψαν την καλύτερη χρηματοδότηση των κοινωνικών παροχών και τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων.

Στο τέλος του 2003 τα ανωτέρω μεγέθη είχαν μεταβληθεί ως εξής:

- Κατώτατη σύνταξη του ΙΚΑ (μαζί με το ΕΚΑΣ) ίση προς 533€.
- Αύξηση των πραγματικών αμοιβών των εργαζομένων κατά 21,3% σωρευτικά από το 1994 μέχρι το 2003 (στην ΕΕ αύξηση κατά 0,7%).
- Αύξηση των πραγματικών συντάξεων ανά συνταξιούχο κατά 27% σωρευτικά από το 1994 μέχρι το 2003.

- Επίπεδο μέσου ακαθάριστου μισθού το 2004 ίσο προς το 88,4% του μέσου όρου της ΕΕ (σε μονάδες ισοδύναμης αγοραστικής δύναμης).
- Δαπάνες κοινωνικής προστασίας ίσες με το 27,7% (το 2002) του ΑΕΠ (στην ΕΕ 27,5% του ΑΕΠ το 2001).

Οι διαφορές αυτές δείχνουν την σημαντική βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων και το εντελώς διαφορετικό τοπίο της κοινωνικής προστασίας το οποίο παρέδωσε το ΠΑΣΟΚ το 2004.

Η περίοδος από το 1996 και μετά είχε σαν στόχο την επιτάχυνση της ανάπτυξης και τη δημιουργία μεγαλύτερου πλεονάσματος το οποίο διατίθεται στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες του πληθυσμού. Επιλέχτηκε η δημιουργία ενός συστήματος εγγυημένης στήριξης και πρόσβασης σε κοινωνικά αγαθά και υπηρεσίες μέσω στοχευμένων παροχών σε άτομα και ομάδες που πραγματικά έχουν ανάγκη. Η πολιτική αυτή χαρακτηρίστηκε από τα εξής:

- Αύξηση των δαπανών κοινωνικής προστασίας σε 27,7% του ΑΕΠ το 2002 από 22,3% το 1995.
- Αύξηση των πραγματικών (μετά την αφαίρεση του πληθωρισμού) κατά κεφαλή κοινωνικών δαπανών κατά 54% στο διάστημα 1995-2002 (αύξηση στην ΕΕ κατά 14,5 % στο διάστημα 1994-2001).
- Μέριμνα για εξασφάλιση και βελτίωση ίσης πρόσβασης από όλους για αγαθά κρίσιμα για την κοινωνική ευημερία και συνοχή: Υγεία, παιδεία, πρόνοια, αλλά και φθηνό ρεύμα, συγκοινωνία, νερό. Πρόσβαση στον πολιτισμό και πλήρη συμμετοχή στην κοινωνική ζωή για όλους.
- Βελτίωση του δείκτη οικονομικής επισφάλειας (άτομα με χρηματικό εισόδημα χαμηλότερο του 60% του εισοδήματος του μεσαίου πολίτη, αλλά αγνοώντας την επίπτωση της ιδιοκατοίκησης) από 22% το 1995 σε 19,6% το 2002 (μείωση κατά 250.000 άτομα). Η πλειοψηφία των ατόμων σε οικονομική επισφάλεια (άνω του 70%) ζουν σε δικά τους σπίτια και δεν αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο απώλειας της στέγης. Αν μάλιστα κρατήσουμε την γραμμή του 1996 σταθερή, τότε το ποσοστό σε κίνδυνο μειώνεται από 22% το 1995 σε 15% το 2001 – μια μείωση περίπου κατά το ένα τρίτο.
- Σύμφωνα με την σωρευτική μείωση της επισφάλειας η Ελλάδα κατατάσσεται στις καλύτερες χώρες της ΕΕ. Ταυτόχρονα, η οικονομική θέση των ατόμων σε επισφάλεια συνεχώς βελτιώνεται έτσι ώστε η αγοραστική δύναμη του

μέσου ατόμου σε κίνδυνο επισφάλειας να έχει αυξηθεί από το 1996 στο 2000 κατά 20,2%.

- Αύξηση της αποτελεσματικότητας πολιτικής εισοδηματικών μεταβιβάσεων. Το 56% του εισοδήματος των ατόμων σε επισφάλεια προέρχεται από κοινωνικές μεταβιβάσεις (ενώ το ποσοστό το 1996 ήταν 47), χωρίς εξισωτικές μεταβιβάσεις αγροτών, υπηρεσίες σε είδος. Οι εισοδηματικές μεταβιβάσεις (χαμηλές συντάξεις, ΕΚΑΣ, επιδόματα ανεργίας, οικογενειακά και άλλα επιδόματα), παίζουν πλέον σημαντικό ρόλο στον περιορισμό της επισφάλειας. Συνοψίζοντας, από το 1996 εξελίχτηκε μια συντονισμένη προσπάθεια χρηματοδότησης και ανοικοδόμησης του Νέου Κοινωνικού Κράτους – που αντιστοιχεί στην θέση που διεκδικεί η Ελλάδα στις αναπτυγμένες χώρες. Η προσπάθεια αυτή έχει αρχίσει να αποδίδει – με βηματισμό σταθερό και επιταχυνόμενο. **Έχουν τεθεί οι βάσεις και εξασφαλιστεί οι προϋποθέσεις για το επόμενο βήμα – την κοινωνική σύγκλιση.**

Το σύστημα κοινωνικής προστασίας αποτελείται από τέσσερις ομάδες δράσεων:

1. Εισοδηματικές ενισχύσεις
2. Πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες
3. Κοινωνική στήριξη σε ειδικές ομάδες πληθυσμού
4. Ανταπόκριση σε έκτακτες καταστάσεις

Παρακάτω παρατίθενται ενδεικτικά μέτρα πολιτικής που αντιστοιχούν σε καθένα από τους πιο πάνω άξονες.

1. Εισοδηματικές ενισχύσεις

Στους Πίνακες 1-2 παρατίθενται οι κατηγορίες εισοδηματικών ενισχύσεων που αντιστοιχούν σε διάφορες κοινωνικές ομάδες, ο αριθμός των δικαιούχων και το κόστος αυτών των μέτρων κοινωνικής προστασίας. Υπογραμμίζεται ότι ο αριθμός των δικαιούχων, αν και δεν μπορεί να προσδιοριστεί με ακρίβεια λόγω επικαλύψεων μεταξύ ορισμένων ομάδων, ανέρχεται σε περίπου 2.000.000 άτομα, συμπεριλαμβανομένων των συνταξιούχων του ΟΓΑ και των δικαιούχων των κατώτατων ορίων του ΙΚΑ.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα εισοδηματικών ενισχύσεων:

- Η σύνταξη του ΟΓΑ αυξήθηκε από 73€ το 1996 σε 200€ το 2004.
- Το ΕΚΑΣ εισήχθη για πρώτη φορά το 1997 και καθορίστηκε στα 33€ το μήνα. Το 2004 το ΕΚΑΣ έφτασε τα 140€.
- Η κατώτατη σύνταξη του ΙΚΑ (μαζί με το ΕΚΑΣ) αυξήθηκε από 255€ το 1995 σε 533€ το 2004.
- Το επίδομα ανεργίας αυξήθηκε από 7,6€ την ημέρα το 1995 σε 12,4€ την ημέρα το 2004.
- Η δαπάνη για συντάξεις αυξήθηκε από 11,2% του ΑΕΠ το 1995 σε 13,3% το 2001 (στην ΕΕ μειώθηκε από 12,9% σε 12,5%).
- Η θέσπιση αφορολόγητου ορίου 20.000€ για οικογένειες με τρία παιδιά αποδίδει περίπου 2500 ευρώ ετησίως ανά νοικοκυριό.
- Ενίσχυση 1000€ ετησίως ανά φοιτητή για το κόστος διαβίωσης από το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004.
- Ενίσχυση 150€ σε κάθε οικογένεια ανέργων για σχολικά είδη από το σχολικό έτος 2003-2004.
- Κλπ.

2. Πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες

- Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες (ηλεκτρισμός, θέρμανση, νερό, επικοινωνίες). Σημαντική έμμεση ενίσχυση δίνεται ιδιαίτερα στα χαμηλά εισοδήματα μέσω των χαμηλών τιμών αυτών των υπηρεσιών. Χαρακτηριστικά αναφέρεται πως η τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος στην Ελλάδα βρίσκεται περίπου στο μισό της ΕΕ, ενώ το αγροτικό ρεύμα ενισχύει άτομα χαμηλότερου εισοδήματος. Χορηγείται ειδικό επίδομα θέρμανσης σε συνταξιούχους. Εξάπλωση του φυσικού αερίου σε πολλές αστικές περιοχές.
- Τα τιμολόγια των μαζικών μέσων μεταφοράς κρατούνται σε χαμηλά επίπεδα, ιδιαίτερα σε σχέση με την υπόλοιπη ΕΕ, ενώ η ποιότητα των μαζικών μεταφορών συνεχώς αναβαθμίζεται.
- Παιδικοί-Βρεφονηπιακοί Σταθμοί, Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (298 νέες μονάδες)
- 180 Κέντρα φροντίδας οικογένειας υπάγονται στους ΟΤΑ Α' βαθμού.
- Βοήθεια στο σπίτι
- Παιδικές Εξοχές

- Ολοήμερα σχολεία (5.500 δημοτικά και νηπιαγωγεία εξυπηρετούν 300.000 οικογένειες).
- Δίκτυο Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών. Μέριμνα για υπερήλικες με χαμηλό εισόδημα, η κατ' οίκον φύλαξη παιδιών, η κοινωνική ενσωμάτωση των μεταναστών, η φύλαξη σχολικών κτιρίων κλπ.
- Υγεία, φάρμακα, νοσηλεία ακόμη και στο εξωτερικό για όλους τους πολίτες, ακόμη και τους ανασφάλιστους. Αύξηση των κοινωνικών δαπανών για την υγεία από το 1996 στο 2002 κατά 60% σε σταθερές τιμές (δαπάνες για την υγεία).
- Ανάπτυξη και παροχή υπηρεσιών φροντίδας των ηλικιωμένων από τα ασφαλιστικά ταμεία.
- Σύσταση στον ΟΓΑ Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας (N3050/02), αντίστοιχης με την Εργατική Εστία στις πόλεις. Σκοπός του λογαριασμού αυτού είναι η δημιουργία και η διανομή οργανωμένων προγραμμάτων κοινωνικού τουρισμού (διακοπών και εκδρομών), η δωρεάν παροχή εισιτηρίων για την παρακολούθηση θεατρικών παραστάσεων και η παροχή δωρεάν βιβλίων.
- Ο Οργανισμός Εργατικής Εστίας ειδικεύεται στην εξασφάλιση πρόσβασης στους ασφαλισμένους του σε πολιτιστικά αγαθά και στην διαχείριση του ελεύθερου χρόνου, π.χ δελτία κοινωνικού τουρισμού, εκδρομές, εισιτήρια θεάτρου, αγορά βιβλίων, δημιουργική απασχόληση). Ασφαλιστικά ταμεία χρηματοδοτούν παροχές όπως παιδικές κατασκηνώσεις, λουτροθεραπεία κλπ.
- Ανάπτυξη δικτύου 20 βιβλιοθηκών γενικού ενδιαφέροντος σε απομακρυσμένες αγροτικές περιοχές. 32 «βιβλιοαυτοκίνητα» δανείζουν βιβλία σε σχολεία απομακρυσμένων περιοχών.

3. Κοινωνική στήριξη σε ειδικές ομάδες πληθυσμού

- **Μακροχρόνια άνεργοι:** επιχορήγηση από τον ΟΑΕΔ για την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ή δημιουργία νέων επιχειρήσεων, προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας και προγράμματα κατάρτισης, επανακατάρτισης ή εναλλασσόμενης κατάρτισης.

- **Οι ανασφάλιστοι και οι άποροι** δικαιούνται βιβλιαρίου απορίας, με το οποίο εξυπηρετούνται κανονικά σ' όλες τις μονάδες υγείας, ενώ το κόστος το καλύπτει ο κρατικός προϋπολογισμός.
- Οι **οικονομικοί μετανάστες**, οι οποίοι ασφαλίζονται σε δημόσιο φορέα ασφάλισης, έχουν ισότιμη πρόσβαση σε όλες τις υπηρεσίες υγείας.
- Οι **πρόσφυγες**, απολαμβάνουν πλήρους ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης κατά την είσοδό τους στην Ελλάδα από δομές του δημόσιου και του κοινωνικού τομέα.
- Κ.Α.Π.Η.-Κ.Η.Φ.Η. (85 Κέντρα ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων)
- Τα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες εκπαιδεύονται.
- Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι (1100 Μονάδες),
- 45 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Ατόμων με Αναπηρία Κέντρα Κοινωνικής Υποστήριξης και Κατάρτισης (20 κέντρα)
- Ιδρύματα Κοινωνικής Στήριξης και Επανένταξης ατόμων με Ειδικές Ανάγκες
- Ψυχιατρική μεταρρύθμιση.
- Εκπαίδευση των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών.
- Δημιουργία Ολοκληρωμένου Προγράμματος Δράσης για την κοινωνική ένταξη των Ελλήνων Τσιγγάνων.

4. Ανταπόκριση σε έκτακτες καταστάσεις.

- Αποκατάσταση σεισμοπλήκτων 62,2 εκ.ευρώ το 2002 στην Αττική, 34 εκ.ευρώ σε άλλες περιοχές
- Σχέδιο ετοιμότητας για έκτακτες περιπτώσεις έχει δοκιμαστεί πολλές φορές.
- Άλλες Φυσικές καταστροφές – πυρκαγιές, πλημμύρες κλπ
- Περιφερειακή διάσταση στο ΕΣΥ και η αποκέντρωση βελτιώνουν κατά πολύ την ανταπόκριση του συστήματος Υγείας Πρόνοιας σε έκτακτες καταστάσεις και την ετοιμότητά του.

Συνολικά διατέθηκαν 173 εκ. ευρώ το 2002 ως επιδότηση επιτοκίου και δωρεάν αρωγή από το πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Συμπερασματικές παρατηρήσεις

Η βελτίωση του συστήματος κοινωνικής προστασίας είναι προφανής. Μάλιστα, οι αλλαγές των τελευταίων ετών είναι προς τις εξής κατευθύνσεις:

- Βελτίωση του συντονισμού μεταξύ φορέων σε τοπικό επίπεδο – το δίκτυο αλληλεγγύης.
- Εντοπισμός κατηγοριών για στοχευμένη δράση, ώστε τα λεφτά να πιάνουν τόπο.
- Αποκέντρωση των δράσεων όσο πιο κοντά στον πολίτη και τα προβλήματά του.
- Στήριξη της οικογένειας και αξιοποίηση της έμφυτης αλληλεγγύης του Έλληνα.
- Βελτίωση των κινήτρων και ενεργοποίηση των πολιτών ώστε η κρατική ενίσχυση να είναι αφετηρία ατομικής βελτίωσης και όχι δημιουργίας μόνιμης κρατικής πελατείας.
- Διασφάλιση ότι οι υπηρεσίες φθάνουν εκεί που χρειάζονται και περιορίζονται οι διαρροές προς μη δικαιούχους. Με τον τρόπο αυτό εμπεδώνεται η πεποίθηση για το δίκαιο των δαπανών και κατοχυρώνεται η *συναίνεση στο επιθυμητό των αυξήσεων των κοινωνικών δαπανών*.

Άρα, η προσέγγιση ήταν εξελικτική: χτίσαμε το νέο πάνω στο ό,τι υπήρχε, αξιοποιήσαμε τις επιτυχίες και διορθώσαμε τις ελλείψεις. Προσπαθήσαμε ώστε οι πόροι της κοινωνικής αλληλεγγύης, οικονομικοί, διοικητικοί, να πιάνουν τόπο και να αποδίδουν. Νοικοκυρέψαμε, προχωρήσαμε σταθερά, απαντήσαμε σε πραγματικές κοινωνικές ανάγκες.

Έτσι, εξασφαλίστηκαν οι προϋποθέσεις για το επόμενο μεγάλο στοίχημα: την εμπέδωση του Κοινωνικού Ιστού Ασφάλειας: Αυτό που απαιτούν οι καιροί είναι η εξατομικευμένη αντιμετώπιση αυτών που έχουν ανάγκη ώστε να προσφέρεται όχι απρόσωπη γραφειοκρατική αντιμετώπιση, αλλά να κατευθύνεται ο κάθε πολίτης στις υπηρεσίες και την στήριξη που αρμόζει στην περίπτωσή του. *Να υπάρχει ένα κεντρικό σημείο σε τοπικό επίπεδο με εξειδικευμένα στελέχη* τα οποία να μπορούν να αξιοποιούν το σύνολο των προσφερόμενων υπηρεσιών για να αντιμετωπίσουν την ρίζα του προβλήματος που έχει ο πολίτης: είτε αυτό είναι στέγαση, κατάρτιση, ανεργία, οικογενειακά προβλήματα, είτε ανταπόκριση σε μια ατομική ή οικογενειακή αναποδιά.

Το δίκτυο κοινωνικών υπηρεσιών περιλήφθηκε στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη που είχε αρχίσει να υλοποιείται επιδιώκοντας την επίτευξη *δέκα* Εθνικών Κοινωνικών Στόχων, ποσοτικών και επιβεβαιώσιμων, σε *επτά* κρίσιμους τομείς για την κοινωνική ένταξη.

1. **Έκταση Επισφάλειας.** Το συνολικό ποσοστό ατόμων σε επισφάλεια θα καλύψει την διαφορά που χωρίζει την Ελλάδα από τον μέσο όρο των ΕΕ-15, ως το 2010. Το μέσο πραγματικό εισόδημα των ατόμων σε επισφαλή κατάσταση θα αυξηθεί ως το 2010 *τουλάχιστον* κατά το ένα τρίτο.
2. **Βελτίωση θέσης επισφαλών.** Ένας στους τρεις από αυτούς που είναι *σήμερα* επισφαλείς, θα έχει διαφύγει τον κίνδυνο επισφάλειας το 2010, με βάση την σημερινή γραμμή.
3. **Επισφάλεια Ηλικιωμένων.** Θα μειωθεί στο ήμισυ η σχετική επιβάρυνση επισφάλειας για τους ηλικιωμένους άνω των 65 σε σχέση με τον μέσο όρο.
4. **Επισφάλεια Παιδιών.** Αποφασιστική αντιμετώπιση του θέματος της παιδικής φτώχειας. Ως το 2010 θα είναι καλύτερος από τον μέσο όρο των 7 καλύτερων χωρών στις ΕΕ-15.
5. **Σύγκλιση Υπαίθρου.** Θα μειωθούν αποφασιστικά οι διαφορές στο επίπεδο ζωής, λαμβάνοντας υπόψη οικονομικούς και μη παράγοντες, μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών ως το 2010, ώστε να γίνουν καλύτερες από την Μεσογειακή Ευρώπη.
6. **Παιδιά – Μητέρες.** Κάλυψη των αναγκών για παιδική προστασία για *όλες* τις εργαζόμενες μητέρες ως το 2008.
7. **Αποτελεσματικότητα παρεμβάσεων.** Ριζική βελτίωση της αποτελεσματικότητας των εισοδηματικών παρεμβάσεων μέσω της καλύτερης στόχευσης.
8. **Μακροχρόνια ανεργία.** Το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας θα μειωθεί κατά το ένα τρίτο, και θα είναι καλύτερο από τον μέσο όρο της Μεσογειακής Ευρώπης.
9. **Προσπελασιμότητα ΑμεΑ.** Να υπάρχει ουσιαστική και *μετρήσιμη* πρόοδος στο θέμα της προσπελασιμότητας των ατόμων με αναπηρία – τόσο φυσικής πρόσβασης όσο και ψηφιακής προσπέλασης .
10. **Προαγωγή Υγείας.** Αύξηση του προσδόκιμου επιβίωσης κατά 2 χρόνια.

**Πίνακας 1: "Προνοιακές Δαπάνες" όπως καταγράφονται στο σύστημα ESSPROS
(=επιλεγμένες Κοινωνικές δαπάνες εκτός συντάξεων και συστήματος υγείας
που έχουν ως κοινό παρονομαστή την στόχευση)**

Α. Σε σταθερές τιμές Μαΐου 2003 (εκατ. ευρώ)	1990	1995	1997	1999	2001	Μεταβολή 2001/1995
Επιδόματα	90	134	170	280	335	150%
Λοιπά (Ιδρύματα)	244	157	185	218	289	84%
Σύνολο Αναπηρίας	334	291	355	498	624	115%
Σύνολο Γήρας-Επιζώντες	68	101	124	137	181	80%
Οικογενειακά Επιδόματα	318	797	737	747	753	-6%
Παιδική φροντίδα	538	465	537	569	527	13%
Παροχές σε είδος	788	685	788	972	962	40%
Λοιπά	245	225	250	318	407	81%
Σύνολο Οικογένεια-Παιδιά	1,889	2,173	2,313	2,606	2,648	22%
Επιδόματα ανεργίας	461	505	571	567	524	4%
Επαγγελματική κατάρτιση	382	401	511	850	1,095	173%
Σύνολο Ανεργία	885	941	1,115	1,491	1,797	91%
Παροχές ιδιοκατοίκησης	187	264	471	467	455	72%
Λοιπά βοηθήματα ενοικίου	8	29	31	37	38	29%
Σύνολο Στέγαση	195	294	502	504	493	68%
Υπόλοιπες δράσεις	228	279	317	637	629	126%
Ανασφάλιστοι ΟΓΑ	36	46	54	63	89	93%
ΕΚΑΣ			159	347	393	
Σύνολο Προνοιακές Συντάξεις	36	46	213	410	482	944%
Γενικό Σύνολο	3,635	4,123	4,939	6,283	6,853	66%
Β. Ως ποσοστό του ΑΕΠ						
Αναπηρία	0.32	0.26	0.29	0.39	0.44	40.1%
Γήρας-Επιζώντες	0.06	0.09	0.10	0.11	0.13	99.7%
Οικογένεια-Παιδιά	1.78	1.92	1.92	2.02	1.88	5.2%
Ανεργία	0.84	0.83	0.93	1.15	1.27	52.4%
Στέγαση	0.18	0.26	0.42	0.39	0.35	89.8%
Κοινωνικός Αποκλεισμός	0.21	0.25	0.26	0.49	0.45	107.2%
Προνοιακές Συντάξεις	0.03	0.04	0.18	0.32	0.34	913.5%
Γενικό Σύνολο	3.43	3.64	4.10	4.86	4.85	41.5%

Πηγή: Δαπάνες Κοινωνικής Προστασίας (ESSPROS)

Πίνακας 2. Ανάλυση επιλεγμένων κοινωνικών μεταβιβάσεων

<i>Κατηγορία παροχών</i>	<i>ΕΤΟΣ</i>	<i>Δικαιούχοι</i>	<i>Συνολικό ποσό σε χιλιάδες ευρώ</i>	<i>Ποσό κατά άτομο</i>
ΕΚΑΣ				
ΕΚΑΣ	2001	380000 (330000 από το σύνολο των ταμείων και 35000 από Δημόσιο και NAT	113.369	Ανάλογα εισοδήματος, μέγιστο μηνιαίο 140 ευρώ
Μειωμένη συμμετοχή στα φάρμακα δικαιούχων ΕΚΑΣ		365000	15.300	
Σύνταξη Ανασφάλιστων Ηλικιωμένων	2001	35000		141,46 ευρώ
Επιδόματα ανεργίας				
Ασφάλιση κατά της ανεργίας	2001	259.003	440.205	min 11,32 max 11,97 ευρώ την ημέρα
Ειδικό βοήθημα μετά τη λήξη της επιδότησης λόγω ανεργίας	2001	5.105	748	147,16 ευρώ
Ειδικό βοήθημα μετά την τρίμηνη παραμονή στα μητρώα των ανέργων	2001			169,8 ευρώ
Επίδομα σε νέους/νέες από 20 έως 29 ετών	2001	1.940	713	73,37 ευρώ
Ειδικό εποχικό επίδομα	2001	170.000	76.302	
Νέο επίδομα σε μακροχρόνια ανέργους				200 € το μήνα με διάρκεια καταβολής έως 12 μήνες

Ανταπόκριση σε έκτακτες ανάγκες				
Επίδομα Κοινωνικής Βοήθειας	2001			586,94 ευρώ άμεση βοήθεια και 4.402,05 ευρώ σε περίπτωση τραυματισμού ή θανάτου
Επίδομα Έκτακτης ανάγκης	2001			234,78 ευρώ εφάπαξ
Επιδότηση ενοικίου	2002		43.000	
Δωρεάν Αρωγή (ΠΔΕ)	2002		130.000	
Επιδόματα ΑμεΑ	2002	146.000	356.000	
Οικονομική ενίσχυση πασχόντων από μεσογειακή αναιμία, AIDS κ.λ.π.	2002			357 ευρώ για AIDS και αιμοροφιλία 171 ευρώ για λοιπές παθήσεις
Οικονομική Ενίσχυση Τυφλών	2002			min 174 ευρώ max 375 ευρώ
Χορήγηση επιδόματος κωφών	2002			154 ευρώ
Επίδομα Βαριάς Νοητικής Υστέρησης	2002			min 159 ευρώ max 241 ευρώ
Ασφαλιστικά - π.χ. παραπληγικοί κλπ				
Οικογενειακά επιδόματα				
Επίδομα πολυτέκνων	2003	86.000	159.234	36,29 ευρώ για κάθε παιδί και 67,50 ευρώ η ελάχιστη επιδότηση
Οικονομική ενίσχυση απροστάτευτων παιδιών	2002			44,02 ευρώ

Ενίσχυση φοιτητών που σπουδάζουν σε άλλη πόλη της Ελλάδος.	2004	50.000	50.000	1000 ευρώ το χρόνο
Χρηματικές παροχές λόγω μητρότητας	2002			440,20 ευρώ εφάπαξ χορηγία
Επιδότηση Τρίτου Παιδιού	2003	51.540	149.220	145,60 ευρώ για κάθε παιδί
Ισόβια Σύνταξη Πολύτεκνης Μητέρας	2003	200.000	230.442	83,45 ευρώ
Επιδότηση Μονογονεϊκών Οικογενειών	2001	225 οικογένειες με 250 παιδιά	311	
Ειδικό βοήθημα σε παλιννοστούντες	2001	6.106	1.714	283 (2003)
Ειδικό βοήθημα σε αποφυλακισμένους	2001	1.210	1.966	169,8 (2003)

ΠΗΓΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ

Πίνακας 3. Συνολική ωφέλεια από το πρόσθετο αφορολόγητο των 20 χιλ Ευρώ για το τρίτο παιδί

<i>Κλιμάκιο εισοδήματος</i>	<i>Φορολογικός συντελεστής</i>	<i>Φόρος κλιμακίου</i>	<i>Σύνολο εισοδήματος</i>	<i>Σύνολο φόρου</i>	<i>Συνολική ωφέλεια ρύθμισης 3ου παιδιού</i>
A1. ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ					
10000	0	0	10000	0	
3400	15	510	13400	510	
6600	30	1980	20000	2490	
3400	30	1020	23400	3510	
Υπερβάλλον	40				
A2. ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΜΕ ΤΡΙΤΟ ΠΑΙΔΙ					
10000	0	0	10000	0	0
3400	0	0	13400	0	510
6600	0	0	20000	0	2490
3400	30	1020	23400	1020	2490
Υπερβάλλον	40				2490
B1. ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ					
8400	0	0	8400	0	
5000	15	750	13400	750	
5000	30	1500	18400	2250	
5000	30	1500	23400	3750	
Υπερβάλλον	40				
B2. ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΜΕ ΤΡΙΤΟ ΠΑΙΔΙ					
8400	0	0	8400	0	0
5000	0	0	13400	0	750
5000	0	0	18400	0	2250
5000	30	1500	23400	1500	2250
Υπερβάλλον	40				2250